

The main cause of the decrease in the number of breeding pairs, is no doubt the extensive use of poison for the extermination of crows which incidentally involves the destruction of many ravens. Since according to the regulation of the Game Act the destruction of crows by poison is permitted a prohibition relating to persecution by poison of the ravens cannot be obtained, but several appeals have been lodged with hunters and game associations to the effect that persecution by poisoning be stopped or at any rate limited in South Jutland in order to preserve the ravens.

Nogle ornithologiske iagttagelser fra Færøerne.

Af ARNE NØRREVANG.

(With a Summary in English: Some Ornithological Observations in the Faeroe Islands.)

I årene 1946—49 har jeg haft lejlighed til at tilbringe mine sommerferier på Færøerne. Jeg har benyttet lejligheden til at studere fuglene deroppe, og jeg har haft held til nogle gange at gøre ret usædvanlige iagttagelser.

Mine iagttagelser stammer især fra egnene omkring Fuglefjord på Østerø og Vestmannahavn på Strømø, hvor jeg opholdt mig mest. Dog har jeg også gjort iagttagelser på udflugter bl. a. til Viderø og Vågø og nogle enkelte ved Thorshavn.

Færingerne er meget interesseret i fuglelivet, ikke i hvilke arter, men i helheden. Der findes kun få, der er virkeligt ornithologisk interesserede, og derfor vil man sikkert, hvis man studerede øernes fugleliv nøjere, opdage, at der rundt om på Færøerne regelmæssigt yngler adskillige fuglearter, som endnu aldrig eller kun enkelte gange er truffet ynglende. Det er også sket gang på gang, at ornithologer, der kun har opholdt sig kort tid på Færøerne, har kunnet iagttage fugle, der betragtes som sjældne.

I de sidste år er der flere gange både her i tidsskriftet og i *The Ibis* fremkommet artikler om Færøernes fugleliv, så jeg vil kun nævne de interessanteste iagttagelser.

Rødstrubet Lom (*Colymbus stellatus* Pont.) Fær.: Lómur.

Denne fugl er nu desværre ved at være uddød på Færøerne, og om få år er den sikkert en saga blott. PATURSSON (1948, p. 7—8) nævner flere ynglesteder, hvorfra den nu er forsvunden: Myrarne på Strømø, Lómstjörn

i Kollefjord, ved Oyrar (2 par), Hestø, Viderø, Vatndalsvatn ved Kvalbø og Sandsvatn. Han nævner kun tre nutidige ynglepladser, nemlig: Ris-holm i Toftavatn, en lille sø oven for Ridevig og endelig Kaldbaksvatn.

I 1946-47-48 så jeg hvert år ynglende Lommer på Tralavatn, en lille sø mellem Fuglefjord og Gøte. I 1949 var de forsvundet derfra og havde ikke ynglet. Lommerne ynglede hvert år på en bestemt holm, og jeg har ofte set den forladte rede (fig. 1).

Islom (*Colymbus immer* Brünn.). Fær.: Havgås.

Den 18. juli 1947 så jeg i den nordlige del af Vestmannasund en Islom, og den 28. juli 1949 så jeg ud for Vestmannahavn en i sommerdragt.

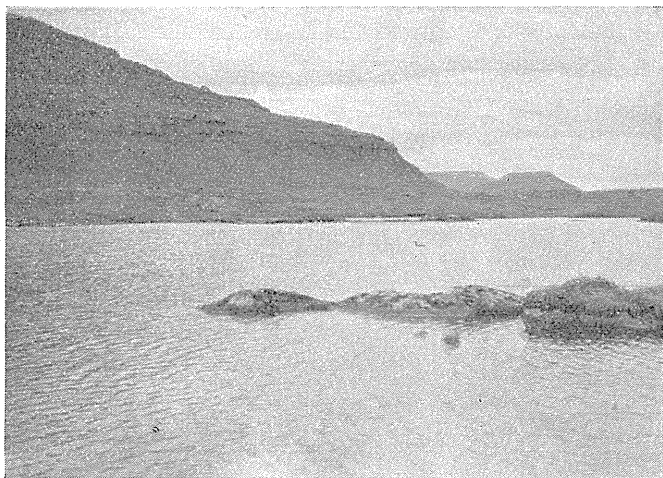

Fig. 1. Tralavatn (Østerø) med svømmende Rødstrubet Lom (*Colymbus stellatus*). Den ynglede på den græsklædte holm (til venstre). 1. juli 1948.

Red-throated Diver (Colymbus stellatus) on Tralavatn (Østerø). It bred on the grass-covered islet (left). July the 1st 1948.

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus* (L.)).

Efter oplysninger fra forskellig side ynglede Nordisk Lappedykker i 1947 på Toftavatn, men selv havde jeg desværre ikke lejlighed til at iagttage dette.

Den 30. juli 1948 så jeg i den sydlige ende af Sørvågsvatn en voksen fugl. Den følgende dag så jeg den igen på samme sted i selskab med 4 unger. WILLIAMSON (1949, p. 211) angiver, at der sandsynligvis ynglede et par ved den sydlige ende af Sørvågsvatn i 1942 og -43.

Storskarv (*Phalacrocorax c. carbo* (L.)). Fær.: Hiplingur.

Den 12. august 1948 så jeg i den nordlige del af Haraldsund 2-3 Storskarver. FERDINAND (1947, p. 8) nævner en koloni på nordsiden af Viderø; muligvis har det været fugle fra denne koloni.

Fiskehejre (*Ardea c. cinerea* L.). Fær.: Hegri.

Denne fugl træffes ikke ualmindeligt på Færøerne om sommeren. Jeg har således set den ved Avevig d. 1. juli 1947 og ved Kaldbak d. 13. juli 1948. Ligeledes har jeg fået meddelelse om, at der er blevet skudt et eksemplar i Funningsfjord i juli 1947 og et i Gøtevig i maj 1948.

Islandsk Sangsvane (*Cygnus cygnus islandicus* Br.). Fær.: Svanur.

I tiden fra 24. juli til 6. august 1947 opholdt der sig ved Kollefjordsvatn (Strømø) en enkelt Sangsvane. Sandsynligvis var det en havareret fugl fra forårstrækket. Den opholdt sig hele tiden på den bred, der var længst borte fra vejen og var flere gange sammen med nogle halvville gæs, der gik i haugen der.

Pibeand (*Anas penelope* L.).

Denne fugl traf jeg ynglende på Sørvågsvatn 30. juli 1948. Jeg så først en hun med 5-6 store ællinger. Kort tid efter kom der flyvende ude fra havet 4 eller 5 andre Pibeander og slog sig ned i nærheden af de første.

Den 24. juli 1949 så jeg ved Leynarvatn en Pibeand(hun) med unger.

Bjergand (*Aythya m. marila* (L.)).

Den 24. juli 1949 så jeg ved Leynarvatn et par Bjergænder, da jeg kørte forbi i bil. Den 2. august havde jeg lejlighed til at undersøge denne interessante forekomst nærmere. Jeg så da han og hun af Bjergand i sommerdragt. De opholdt sig hele tiden midt på søen.

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator* L.). Fær.: Toppont.

Sås kun enkelte gange, således 5. juli 1947 ved Fuglefjord og 31. juli 1948 ved Fjallavatn. Den 3. august 1949 så jeg en på Vatnid ved Vestmannahavn. Bonden PÉTUR Á HEYGUM, meddelte, at der hvert år ynglede et par ved søen, og at de altid havde reden på samme sted.

Dværgfalk (*Falco columbarius subaeson* Br.). Fær.: Smiril.

Denne fugl er i de sidste åringer aftaget på Færøerne. Jeg har dog ofte iagttaget Dværgfalke, når de jagede Stære over bygderne. Iøvrigt så jeg den ved Kambur ved Fuglefjord, hvor den havde rede på en utilgængelig klippevæg. Den 4. august 1947 så jeg i en dal ved Vestmannahavn 2 Dværgfalke, der jagede nogle Engpibere.

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula c. chloropus* (L.)).

Denne fugl, der nu ikke skal være helt ualmindelig på Færøerne, så jeg kun een gang, nemlig et eksemplar, der blev holdt i fangenskab i Fuglefjord i 1947.

Stor Præstekrave (*Charadrius h. hiaticula* L.). Fær.: Svarthålsa.

De to første år traf jeg den kun spredt ved kysterne; men i 1948 fandt jeg den 12. juli efter anvisning af cand. mag. K. E. JACOBSEN en koloni på 12-15 par på Glyvursnes syd for Thorshavn.

Rødben (*Tringa totanus robusta* Schiøler). Fær.: Stelkur.

Så jeg kun enkelte gange. Dette skyldes sikkert, at kun ganske få fugle bliver på øerne for at yngle. Den 2. juli 1948 iagttog jeg ved Heller (Østerø) en Rødben. Den opholdt sig på Blotan, og da den blev skræmt

op, fløj den direkte mod Lakseåens munding. På Myrarne (Strømø) så jeg 18. juli ligeledes en enkelt. Den opholdt sig ved den sydlige sø, og jeg så ikke mere til den. Ved Toftavatn så jeg 9. juli 1949 to ved den vestlige side af søen. Efter at jeg havde fulgt dem i nogen tid, fløj de tværs over søen, og jeg så dem ikke siden.

Stenvender (*Arenaria i. interpres* (L)). Fær.: Tjaldursgrælingur.

Sås flere gange på østkysten af Vågø ved Slettenæs, således et par 5. aug. 1946; og 22. juli 1948 så jeg en enkelt Stenvender, der hele tiden holdt sig på samme sted, skønt vi roede frem og tilbage lige udenfor.

Sortgrå Ryle (*Calidris m. maritima* (Brünn.)). Fær.: Sjøgrælingur.

Traf jeg flere gange deroppe: 29. juli 1946 på vestkysten af Strømø mellem Kvivig og Vestmannahavn, 13. aug. 1947 ved Fuglefjord, 12. juli 1948 3 ved Glyvursnes (Strømø), 30. juli 1948 ved Midvåg (2) og 12 aug. 1948 4 på nordenden af Bordø. Den 13. juli 1948 så jeg to gamle fugle med en endnu ikke helt flyvefærdig unge ved kørevejen mellem Kvivig og Vestmannahavn. I 1949 så jeg den også ofte: 6. juli ved Fuglefjord, 12. juli på en tur til Klaksvig 4 ved Sydredal fyr, 13. juli ved Heller og 22. juli og 4. august ved Vestmannahavn.

Odinshane (*Phalaropus lobatus* (L.)). Fær.: Hakareyði, Hålsareyði.

I 1948 undersøgte jeg denne fugls forekomst særligt ved Heller (Østerø), Myrarne (Strømø) og Fjallavatn (Vågø). Jeg gjorde intetsteds sikre ynglefund; men fuglene opførte sig alle, som havde de yngel i nærheden. På Blotan, et sumpet areal ved Heller, ynglede rimeligvis to par i hver sin ende. På Myrarne var det mig ikke muligt at opdage mere end eet par, medens WILLIAMSON (1945, p. 557) regner med 12 par i 1942. Parret ynglede sandsynligvis ved en lille sø mellem de to store. Imellem Sørvågsvatn og Fjallavatn så jeg et par på en lille sø, og ved den nordlige ende af Fjallavatn sås 3-4 par.

I 1949 traf jeg på Blotan 2-3 par, alle med unger. På Myrarne traf jeg kun eet par, men på en lille sø ved Vestmannahavn så jeg endnu et par. Odinshønsene på Blotan fouragerede på havet lige nedenfor, men opholdt sig også ofte på selve Blotan.

Almindelig Kjove (*Stercorarius parasiticus* (L.)). Fær.: Kjógvi.

Den 31. juli 1948 foretog jeg en tur til Fjallavatn på den nordlige del af Vågø. Der findes her en stor bestand af Kjoever. Der er to kolonier, en ved hver ende af den ca. 2 km lange sø. Her er forholdet mellem den mørke og den lyse fase blevet studeret nogle gange. FINN SALOMONSEN talte i 1930 (1931, p. 23) mellem 100 par kun 4 lyse fugle, altså 2%. Til Mr. H. N. SOUTHERN har Mr. K. WILLIAMSON opgivet, at der i kolonien i 1942 fandtes 26.1% lyse (SOUTHERN 1943, p. 457 ff.). Dette er i sig selv bemærkelsesværdigt, men da jeg talte 281 fugle, hvoraf 32 lyse, d. v. s. 11.4%, bliver det endnu mere interessant. SOUTHERN (1943, p. 468) har udtalt: "If these figures (2% og 26.1%) are correct something very remarkable has happened at Fjallavatn since 1933." (Der menes her formentlig 1930, hvorfra Dr. SALOMONSENS tal stammer). Disse optællinger viser altså, at forholdet mellem faserne kan variere til den ene eller den

anden side, om ikke fra år til år, så dog gennem en relativt kort årrække. Dette har SOUTHERN også omtalt for Noss Island, Shetlandsøerne; men kun i den ene retning, nemlig fra 17 % lyse i 1934 til 26 % det følgende år (1943, p. 474). Det synes altså at være et punkt, som ornithologer i høj grad må have interessen henvendt på.

Og lige en bemærkning om det færøske navn. Af hr. DÁNJAL Á RYGGJ, Kongsbonde i Midvåg, fik jeg at vide, at den lyse form af *Stercorarius parasiticus* kaldes Snældukjógvi, medens navnet for den mørke form er Kjógvi. Af hr. MIKKJAL DÁNJALSSON Á RYGGJ (1935—42) angives navnet for den lyse form at være Hvitkjogvi.

Storkjove (*Stercorarius s. skua* (Brünn.)). Fær.: Skúgvur.

Så mange gange. Ved den nordlige ende af Fjallavatn så jeg 31. juli 1948 et enkelt Storkjovepar, der opholdt sig midt imellem de Alm. Kjøver (*parasiticus*), mens FINN SALOMONSEN (1931, p. 26) angiver, at de to Kjøverarter holder sig fuldstændig adskilte.

Hættemåge (*Larus r. ridibundus* L.). Fær.: Fransaterna.

I Fuglefjord, hvor der yngede 5-6 par i 1948, kaldtes den Skatu. Det er blevet fortalt mig, at på Blotan arriverer først nogle Hættemågepar, men at Havterne (*Sterna paradisaea* Pont.) fortrænger dem fuldstændigt, når de ankommer i maj måned.

Havterne (*Sterna paradisaea* Pont.). Fær.: Terna.

Yngler i store kolonier. Den er meget ustadig med hensyn til yngleplads; den kan nogle steder skifte plads fra år til år, og andre steder kan den blive i lange årrækker. Således var der ved Fuglefjord i 1946 en ret stor koloni på Nón. I 1948 var der ikke een terne. Derimod var der i 1947 opstået en koloni på Blotan. Som yngleplads plejer Havternen at vælge tørre, næsten nøgne strækninger; men på Blotan ligger alle rederne (i 1949 ca. 120) på så sumpet terræn, at vandet kan gå ovenind i gummi-støvlerne, når man står ved siden af en rede.

Mange af Havterne fra Blotan flyver meget langt for at skaffe føde til ungerne. De flyver over et skard i 360 m's højde og ned til Fuglefjord, en tur på ca. 3½ km, for at fange sejyngel til ungerne. Dette skyldes formodentlig, at der ikke er nok føde ved Heller.

Klippedue (*Columba l. livia* Gm.). Fær.: Bládúgva.

Denne fugl så jeg kun enkelte gange på Viderø, Nordstrømø, Nordvåg samt på Kalso. Det var alle enlige fugle.

Gøg (*Cuculus c. canorus* L.).

På Oygjarvegnum ved Vestmannaahavn så jeg 24. juli 1949 en Gøg, der fløj ned over vejen lige foran bilen.

Landsvale (*Hirundo r. rustica* L.). Fær.: Svala.

Den 1. august 1948 så jeg to Landsvaler i Midvåg.

Gråspurv (*Passer d. domesticus* (L.)). Fær.: Gråspurvur.

WILLIAMSON (1948, p. 204) og S. PETERSEN (1949, p. 166) meddeler, at Gråspurven nu foruden i Thorshavn og på de sydlige øer også findes på Svinø og i Klaksvig. Jeg har også truffet den ynglende i Fuglefjord og i

Gøte. I 1948 var der i Fuglefjord 2 par, i 1949 flere. I Gøte har jeg set 2 par.

Gulspurv (*Emberiza c. citrinella* L.).

Den 16. og 17. juli 1949 så og hørte jeg i Plantagen ved Thorshavn Gulspurve. Der var i hvert fald 4, da jeg hørte 3 på een gang, mens en fløj lige over hovedet på mig. De var ikke særligt sky. Det har uden tvivl været gæster.

Snespurv (*Plectrophenax n. nivalis* (L.)). Fær.: Snjófuglur.

I en hustomt i Vestmannahavn så jeg i juli 1946 en lille flok Snespurve på ca. 10. Det er ikke lykkedes mig at se den senere.

SUMMARY IN ENGLISH

Some Ornithological Observations in the Faeroe Islands.

In the summers of 1946—49 I spent all my summer-holidays in the Faeroes. I often watched the birds, and I had the luck to make some unusual observations. My observations were mostly made in the environment of Vestmannahavn (Strømø) and Fuglefjord (Østerø), but I also made excursions to Vågø and Viderø.

As many papers on the bird-life in the Faeroes have appeared lately I shall only mention the more noticeable observations.

Colymbus stellatus Pont., Red-throated Diver. This handsome species has now nearly disappeared from the Faeroes. PATURSSON (1948, p. 7—8) mentions 6 previous breeding-places, but only 3 still inhabited, *i. e.* Toftavatn (Østerø), a small lake above Ridevig (Østerø), and Kaldbaksvatn (Strømø). I only saw the bird at Tralavatn near Fuglefjord (Østerø) (in 1949 it had disappeared from there, too), at Toftavatn and at Fjallavatn (Vågø).

Colymbus immer Brünn., Great Northern Diver. On July the 18th 1947 and July the 28th 1949 I saw a single specimen outside Vestmannahavn.

Podiceps auritus (L.), Slavonian Grebe. It probably bred at Toftavatn 1947, and in 1948 I found it with young on Sørvågsvatn (Vågø).

Phalacrocorax c. carbo (L.), Cormorant. 2 or 3 specimens were seen in Haraldsund on Aug. the 12th 1948. Probably from the colony on Viderø.

Ardea c. cinerea L., Common Heron. I saw it twice, on July the 1st 1947 near Avevig (Østerø) and on July the 13th 1948 near Kaldbak (Strømø). One specimen was shot at Funningsfjord (Østerø) in July 1947 and one at Gøtevig (Østerø) in May 1948.

Cygnus cygnus islandicus Br., Iceland Whooper Swan. One specimen rested at Kollefjordsvatn (Strømø) from July the 24th to Aug. the 6th 1947.

Anas penelope L., Wigeon. A pair bred at Sørvågsvatn 1948 and one at Leynarvatn (Strømø) 1949.

Aythya m. marila (L.), Scaup Duck. A pair was observed at Leynarvatn on July the 24th and Aug. the 2nd 1949.

Mergus serrator L., Red-breasted Merganser. A pair had bred at Vatnid near Vestmannahavn 1949.

Falco columbarius subaeson Br., Iceland Merlin. This bird has decreased like *Colymbus stellatus* and is now seldom seen. In 1947 I found it breeding near Fuglefjord. Other records: Aug. the 4th 1947 a pair near Vestmannahavn, Aug. the 2nd 1949 near Fuglefjord and now and then observed over the villages hunting Starlings.

Gallinula c. chloropus (L.), Moor-Hen. One was kept in captivity in Fuglefjord in 1947.

Charadrius h. hiaticula L., Ringed Plover. A colony of 12 or 15 pairs was discovered near Thorshavn on July the 12th 1948.

Tringa totanus robusta Schiøler, Iceland Redshank. Single specimens were seen on July the 2nd 1948 at Blotan near Heller (Østerø) and on July the 18th 1948 on Myrarne (Strømø). On July the 9th 1949 I saw a pair at Toftavatn.

Arenaria i. interpres (L.), Turnstone. Was seen on Aug. the 5th 1946 and July the 22nd 1948 near Slettenæs (Vågø).

Calidris m. maritima (Brünn.), Purple Sandpiper. Was seen several times. On July the 13th 1948 I saw a pair with a not quite fledged young in the inland near Vestmannahavn.

Phalaropus lobatus (L.), Red-necked Phalarope. In 1948 I found it in several places: Blotan near Heller (2 pairs), Myrarne (1 pair), at the northern end of Fjallavatn (3 or 4 pairs) and on a small lake between Sørvågsvatn and Fjallavatn (1 pair). In 1949: Blotan (2 or 3 pairs, all with young), Myrarne (1 pair) and on a small lake near Vestmannahavn (1 pair).

Stercorarius parasiticus (L.), Arctic Skua. On July the 31st 1948 I counted the Arctic Skuas of the colonies at Fjallavatn (Vågø) and found that out of 281 specimens 32 were pale (11.4 per cent). In 1930 SALOMONSEN counted 2 per cent pale, and in 1942 WILLIAMSON put the percentage of pale ones at 26.1.

Stercorarius s. skua (Brünn.), Great Skua. On July the 31st I saw a pair of Great Skuas in the middle of a colony of Arctic Skuas at Fjallavatn.

Larus r. ridibundus L., Black-headed Gull. It arrives first at Blotan (Østerø) but is driven away by the Arctic Terns immediately after the arrival of these.

Sterna paradisaea Pont., Arctic Tern. It often changes breeding-place. At Blotan it has chosen a very moist marsh as breeding-place.

Columba l. livia Gm., Rock Dove. Some times seen in different places.

Cuculus c. canorus L., Cuckoo. On July the 24th 1949 I saw one specimen near Vestmannahavn.

Hirundo r. rustica L., Swallow. On Aug. the 1st 1948 I saw two Swallows in Midvåg (Vågø).

Passer d. domesticus (L.), House-Sparrow. In 1948 two pairs bred in Fuglefjord, in 1949 several pairs. In Gøte (Østerø) I saw two pairs.

Emberiza c. citrinella L., Yellow Bunting. 4 specimens were seen in the Plantation of Thorshavn on July the 16th and 17th 1949.

Plectrophenax n. nivalis (L.), Snow-Bunting. In July 1946 I saw about 10 specimens in Vestmannahavn.

Literatur.

- DÁNJALSSON Á RYGGI, M. 1935—42: List of Faroese Animal Names. — The Zoology of the Faroe Islands, **3**, part 2. Copenhagen.
- FERDINAND, L., 1947: Studier af Fuglelivet paa Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **41**.
- JOURDAIN, F. C. R., 1937: Bjerganden, *Nyroca m. marila* (L.) som Ynglefugl paa Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **31**.
- PATURSSON, S., 1948: Fuglameingi er landsvirdi. — Tórshavn.
- PETERSEN, S., 1949: Gråspurven (*Passer d. domesticus* (L.)) på Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **43**.
- SALOMONSEN, F., 1931: Beretning om en Rejse til Færøerne. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **25**.
- 1935: Aves. — The Zoology of the Faroe Islands, **3**, part 2. Copenhagen.
- 1942: Supplement to Aves. — The Zoology of the Faroe Islands, **3**, part 2, Copenhagen.
- SOUTHERN, H. N., 1943: The two Phases of *Stercorarius parasiticus* (L.). — The Ibis, **85**.
- WILLIAMSON, K., 1945: Some New and Scarce Breeding Species in the Faroe Islands. — The Ibis, **87**.
- 1947: Notes on the Occurrences and Habits of some Passage-migrants and Rare Vagrants in the Faroe Islands. — The Ibis, **89**.
- & N. F. PETERSEN Á BOTNI, 1949: Notes on the Ornithology of the Faroe Islands 1945—47. — Dansk Ornith. Foren. Tidsskr. **42**.
-